

A o V a k s

T U T T U K U L D J A L G - M E I S T E R U J U J A

Muinasmäng 4-s pildis

Rootsis 1979

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K15535-20

See juhtub - võib olla praegusel a`al -
võib olla, ka meie maal

T e g e l a s e d :

Tibulaprääksu külas:

Tuttu Kuldjalg	- meisterujuja
Proua Krooks	- tema ema
Mamma Ka-Kaa	
Tibutütred	- tema tütred
Tädi Prääks	
Prääksu poisid	- tema poisid
Käo-mutt	
Käo-tots	- tema tütar
Ake Hakk	- kooliõpetaja
Sass Sääsepirin	
Erki Herilane	kolm kartmatut rändurit ja seiklejat
Põrra-Põrra Põrnikas	

Pimedas ja mustas metsas:

Professor Uhuu

Mürakoll - tema abimees

Jäine Öötuul - Mustade varjude rägastikust

Mustade varjude rägastikus:

Juss Jaaniuss

Mustad varjud

Hõbeallikal:

Vana Näkk - Hõbeallika valvur

Näkid - vetepiigad, tema abilised

-.-

- I Pilt - Tibulaprääksu külas
- II Pilt - Pimedas ja mustas metsas
- III Pilt - Mustade varjude rägastikus
- IV Pilt - Hõbeallikal

I P i l t

Jõekaldal asuv Tibulaprääksu küla suvehommiku päikeses.

Taga keskel paistab vana sammeldunud kivist kaarsild, mille völvialune jääb osaliselt kaldarohu ja puhaste varju. Mõlemal pool silda kasvab jõekallastel kõrkjaid, hundinuie ja kalmuste puhmaid ning madalaid suureõielisi varsakapju varjates ka sillaeelse jõepaela, mis sillakaare alt läbi loogeldes kaob kaugusesse, ühtudes silmapiiril sinirohelise metsaviiruga ja suitsuudus kerkivate kõrgete vabriku korstnatega.

Paremal, taga, suure Päevalille-puhma varjus asub väike röömsavärviline telliskivist majake, laia tihedaruudulise aknaga, akna kohal tahvel: "Tibulaprääksu lastesõim".

Esiplaanil ja külgedel näha põldkarikakra ja teiste põllulilledede puhmaid.

Kuulda linnulaulu ja käo kukkumist.

Põrra-Põrra Põrnikas: (istub sillal, õngevibu käes ja õngitseb, laulu jorutades)

Võta, võta kalake -

Põrral igav oodata!

Võta, võta kalake -

Põrral igav oodata!

(võtab õnge välja, vaatab ussi, sülitab siis sellele ja heidab õnge jälle vette tagasi)

Võta, võta kalake -

võta, vaata ussikest!

Võta, võta kalake -

ussil igav oodata!

Sass Sääsepirin ja Erki Herilane: (tulevad vasakult omaette pirisedes ja sumisedes)

Erki: (ees) Ss - ss - ss !

Sass: (tema järel) ii - ii - ii !

Erki: (Põrrat märgates, astub silla juurde) Aa - kalamees?

Sass: (samuti) Noh, kuidas on ?

Põrra:

Teised: (põnevusega) Kas näkkab ?

Põrra: (õnge välja tõstes) No, ei !

Erki: Ei taha ussi ?

Sass: Pane leiba otsa -

Põrra: Leiba, kust seda võtta ?

Erki: Kalal on kõht täis - !

Põrra: Minul aga tühi - .

Sass: Ja minul veel !

Erki: Jah, kaks päeva vuristame ringi - ja ilma söömata !

Sass: Ei süüa ega tööd !

Erki: Kuidas siin külas on ?

Põrra: Samuti - vilets !

Erki ja Sass: (ohkavad, istudes sillale)

Põrra: (korraga ärevalt) At - at ! Nüüd võtab !

Teised: (püsti hüpates) Võtab! Võtab! Ära - ära lase - tõmba!

Põrra: (rebib õnge suure sätendava kalaga välja) Ah - aa !

Kõik: (hüppavad kala kallale)

Sass: (kala sabast haarates) Käes !

Erki: (kala peast hoides) On alles jurakas !

Põrra: Rahulikult vennikesed! See olin ju mina, kes kala kinni püüdis!

Sass: Mina aga võtsin sabast - !

Erki: Ja mina peast - !

Põrra: Mis siis ?

Teised: Ta oleks ju muidu jökke tagasi hüpanud - jagame kolmeks !

Põrra: Ikka rahulikult! (Erkile) Sina saad pea! (Sassile)

Ja sina saba - ja püüdjale - mulle, jääb keskpaik - !

Teised: (haledalt) Aga sa oled - !

Mamma Ka-Kaa ja Tädi Prääks: (tulevad juttu kaagutades, muna-korvid käevangus)

Põrra: (ehmatades) Nüüd oleme sees !

Teised: Mis sees ?

Põrra: Siin ei tohi kala püüda! (pistab õngelati Erki pihku)

Erki: Vaat` kus lops! (peidab õngelati seljataha)

- Sass: (kellele kala jäänud sabapidi pihku, peidab selle samuti seljataha)
- Ka-Kaa: (üle silla tulles, Präaks ta järel) Mis siin siis lahti on ?
- Präaks: Jah, mis siin lahti on ?
- Põrra: (neile vastu rutates) Tere hommikust, Mamma Ka-Kaa !
Ja näe, Tädi Präaks kah - tere hommikust !
- Sass ja Erki: Tere hommikust - tädikased !
- Ka-Kaa: Ma küsisin, mis siin lahti on ?
- Präaks: Noh, Põrra-Põrra-Põrnikas ?
- Põrra: (hädaliselt) Jah, lahti, on - see tema on -
- Erki: Erki Herilane - (kummardab koomiliselt, nõnda et õngelatt kolksatab vastu maad)
- Põrra: Erki igatahes -
- Sass: (samuti) Ja mina olen Sass Pir-pir - Sass Sääsepirin - (pillab kala käest maha)
- Ka-Kaa: Ah soo! Pir-pir ! (kurjalt) Kelle kala see on ?
- Teised: (teeseldes) Kala - kus ? Kes ütles ka-la ?
- Präaks: (nende juurde) Jah, see suur ja rasvane särg siin, kust see tuli ?
- Põrra: Oi imet ! Nii suur kala - !
- Sass: Ja lendab !
- Erki: Lendab jõest välja !
- Põrra: Meie juurde - !
- Ka-Kaa: Vait! (Põrrale) Varem püüdsid üksinda salaja kalu - nüüd tood siia veel omale linnast päevavargaid abiks!
- Põrra: Mi- mi- mina ?
- Erki: Meie pole mingid päevavargad linnast -
- Sass: Me tuleme Pimeda metsa piirilt, sealt Pahast padrikust -
- Präaks: Pahast padrikust tuleb ainult pahandust !
- Ka-Kaa: Ja Mustast metsast mured -
- Sass ja Erki: (nutuselt) Pahandus ja mured - just jah! Ei tööd ega süüa! Ja tühi kõht - nii tühi kohe - !
- Põrra: (samuti, kalale näidates) Ja see väikene kilu siin - see päästaks meid näljasurmast! (langeb Sassi ja Erki kaela, uludes) Oh, oh oi-oi - nälj ja viletsus!

- Põrra, Erki ja Sass: (uluvad ringi tammudes) Oh, oh viimane viletsus !
- Prääks: Ärge nüüd uluge nõnda - !
- Ka-Kaa: Võtke oma kala ja kaduge - !
- Põrra: (kiirelt) Mis ta ütles ! (hüppab kala võtma)
- Erki: Aitäh! Aitäh! Imekaunid prouakesed !
- Sass: Meie elupäästjad! (kummardab Prääksule) Roosinupukesed!
- Põrra: (Erkile) Nüüd kaome !
- Erki: Põõsastesse kala praadima - (Sassile) Tule, ruttu !
- Sass: (taganedes teistele järele, kummardades) Imekaunid roosinupukesed! (kaovad kolmekesi põõsastesse)
- Prääks: (neile järele vaadates) See Sass Pir-pir on ju päris kena poiss - roosinupukesed - ütles ...
- (Emalt kostab vali vee sulpsatus ja sulin)
- Prääks: (korvi käest maha pannes, jookseb sillale vaatama) Seal, seal ta ongi - !
- Ka-Kaa: (samuti sillale) Kas keegi kukkus jõkke ?
- Prääks: Ei! See on meie meisterujuja - seal! (tõttab üle silla lehvitades) Halloo !
- Ka-Kaa: (tema järele) Kus ? Kes ?
- (Samas läheduses on kuulda kagu: kuk-kuuu !)
- Käo-mutt: (tuleb paremalt põõsastest, hiilides, väike korv käes, milles üks suur kirju muna) Kuk-kuu ! Eh-hee! (võtab oma korvist kirju muna ja asetab selle Ka-Kaa korvi, hiilib siis endiselt naeru kihistades ära) Kuk-kuu !
- Ka-Kaa: (üle silla tagasi pöördudes) See on ju ainult Krooks oma tütre Tuttuga -
- Prääks: (tema järel) Ainult - Tuttu Kuldjalg - oma treeneriga, meie Tibulaprääksu tulevik - !
- Ka-Kaa: Tulevik ?
- Prääks: Tuttu Kuldjalg on meie ainuke meisterujuja - ja kes teab, varsti maailmameister ? Mõttele, väiksest Tibulaprääksust - maailmameistriks !
- Ka-Kaa: Jaa, jaa - kes õpib - see oskab! Aga mind ujumine ei ahvatle! (haarab oma korvi) Aga nüüd pisikestega Tibulasse! (Prääksule) Palju sul neid siis on ?

Prääks: Ainult kolm - ja sinul ?

Ka-Kaa: (kiirustab Tibulasse) Ikka poole rohkem - ! (mõle-
mad Tibulasse ära)

Mamma Krook: (suur käterätik õlgadel, tuleb sillale, sealt
eemale jõeale hüüdes ja ujumisliigutusi tehes, laulab)
Üks ja vauh ja jalad -
üks ja vauh ja jalad !
Tuttu vauh ja jalad vauh -
ja vauh ja vauh ja vauh !

Ja jalad vauh ja Tuttu vauh -
ja vauh ja vauh ja vauh !

Tuttu Kuldjalg: (pea ilmub jõest nähtavale) Uh! Mu jalad on
väsinud !

Mamma Krook: Just! Just! Roni nüüd kaldale ja hakkame kohe
keha lõdvendusega peale! (keksib käsi ja jalgu rapu-
tades ees ja Tuttu, kes kaldale tulnud, tema järele)

Krooksude koor: (kelle pead ilmuvad jõe kaldarohust nähta-
vale, laulavad)

Ei keegi uju nii ruttu -
ruttu, ruttu, ruttu - !

Kui meie väike Tuttu -
Ei keegi uju nii ruttu!

Krook, krook, krook, krook, krook, krook -
krr - rrrook !

Sass, Erki ja Põrra: (ilmuvad pöösastest, krooksude koor
kaob jõkke tagasi)

Põrra: See oli alles kõhutäis !

Erki: Kohe teine tunne !

Sass: Kes need siis on ?

Põrra: Proua Krooks ja Tuttu Kuldjalg -

Sass ja Erki: Tuttu Kuldjalg ?

Põrra: Tibulaprääksu meisterujuja - !

Sass: Meisterujuja - ?

Erki: Ja tal on kuldsed jalad ?

Põrra: Jah! Ja need on kõige kiiremad jalad maailmas !

Proua Krooks: (neid märgates) Mis siin vahtida on! Lihaste
harjutus - ! Noh, alake aga - ja kohe!

Põrra: (arusaamatuses) Harjutus küll - aga ?

Sass: (Tuttu järele hüpates, käsi ja jalgu raputades)
Just harjutus !

Erki: Millised kombed siin külas on ? (keksib teiste järele)

Proua Krooks: Noh, noh! Hüpake aga kõik ! (hüppab kõige ees, endiste liigutustega, lauldes - lõpuks laulavad kõik kaasa)

Uks ja vauh ja jalad -

üks ja vauh ja jalad !

Tuttu vauh ja jalad vauh -

ja vauh ja vauh ja vauh !

Ja jalad vauh ja Tuttu vauh -

ja vauh ja vauh ja kõik !

Põrra: (jääb lõõtsutades paigale seisma)

Proua Krooks: (tema juurde) Ja jalad vauh ja Tuttu vauh -
ja vauh ja vauh ja kõik ; ?

Põrra: (lõõtsutades) Jalad vauh ja Tuttu vauh - ja kõhuli
siis prauh! (langeb jalgu liigutades kõhuli maha)
Mina ei jõua enam ujuda!

Erki: Põrra vajus juba põhja !

Proua Krooks: Ei siin ole naljatada midagi - ujumine on tähtis igapähele, kes vee peal tahab seista!

Ka-Kaa: (tuleb rõõmsalt Tibulast, kuus tibutütrekest sabas)
Ei konna-kargamine ole see kõige tähtsam - peab ka maa peal käia oskama; ja elu rajama ! (teeb uhkelt paar ringi tibutütardega, siis paterdavad prääksupoisid Tadi Prääksu sabas neile seltsiks - koomiliseks tibu-prääksu tantsuks) (Tantsu lõppedes ilmub Tibula uksele suur kirjus seelikus käo-tüdruk Käo-tots)

Käo-tots: (vaatab ehmunult ja otsivalt ringi) Kuk-kuu !

(tormab siis valju hüüdega Ka-Kaa juurde) Mam-ma !

Ka-Kaa: (ehmunult, tagasitõrjuvalt) Ei! Ei! Mitte mina !

Käo-tots: (peatub, tormab siis Prääksu poole) Mam-ma !

Prääks: (samuti) Ka mitte mina - helde vägi !

Käo-tots: (jääb arusaamatuses keskele seisma)

Proua Krooks ja Tuttu: (on vahepeal sillale asunud ja valmistavad uueks ujumiseks ette)

Tibutütred: Seal on Tuttu Kuldjalg - ! (tõttavad silla juurde)

Prääksupoisid: Kas ta ujub veel? (samuti nende järele)

Käo-tots: (trügib teisi lapsi kõrvale lükates ka silla juurde)

Proua Krooks: Jah, Tuttu Kuldjalg ujub veel 1000 meetrit -
ja ühe hingetõmbega !

Kõik: 1000 meetrit ühe hingetõmbega !

Proua Krooks: Jah! Ülespoole jõge - sinna Hallisuitsu vabri-
kuni ja tagasi! Tuttu - valmis olla!

Tuttu: (asetub stardivalmis silla servale)

Proua Krooks: Tähele panna !

Kõik: Hopp !

Tuttu: (hüppab sillalt tahapoole jõkke)

Proua Krooks: Üks ja vauh ja jalad vauh !

Kõik: Üks ja vauh ja jalad vauh ja Tuttu vauh ja vauh !

Prääks: Tuttu ujub tõesti ruttu !

Ka-Kaa: Imekspanu vääriv !

Sass: Ta on tõesti meisterujuja kuldjalgadega !

Kõik: Tuttu vauh ja vauh ja vauh !

Ake Hakk: (tormab vehkides ja hingeldades teiste juurde)

Pidage! Pidage! Hirmus õnnetus on juhtunud !

Kõik: (ehmunult) Õnnetus ?

Ake Hakk: Keegi ei tohi ujuma minna !

Proua Krooks: Mis see siis tähendab ? See on meie vesi -

Prääks: Meie Tibulapraäksu vesi !

Ake Hakk: Hallisuitsu vabrik lasi praegu hirmsat vedelikku
jõkke !

Kõik: Ooo !

Ake Hakk: Terve jõgi vabriku juures on must kui pigi -
ja see tuleb vooluga siia poole !

Proua Krooks: (ehmatades) Oh! Mu Tuttu !

Kõik: (hüüdes ja vehkides) Tuttu! Tagasi ruttu! Uju tagasi!

Proua Krooks: Ruttu! Ruttu !

Ake Hakk: (sillal ehmunult) See on hilja! Ta on juba musta
vee sees !

Erki ja Põrra: Väene laps !

Sass: Vaat see oli lops !

Tibutitred ja prääksupoisid: Tuttu - ta tuleb - tuleb juba!
 Proua Krooks: (käsi ette sirutades) Tuttu, mu tütreke!

Oh, õnnetust!

Tuttu: (kes silla juurde ujunud, ulatab mustad käed talle vastu ja ronib siis sillale, nägu must, samuti ka jalad, millede kuldne värv on kadunud)

Kõik: (taganevad kohkunult) Ta on mustaks muutunud !

Proua Krooks: (tuleb Tuttuga sillalt keskele)

Tuttu: (oma käsi ja jalgu vaadates) Mu käed ja jalad - kõik on mustad - ja nii nõrgad ja tuimad -

Ake Hakk: See hirmus must ja mürgine vesi -

Tuttu: Ma ei saa enam kunagi ujuda ... (hakkab haledalt nutma)

Tibutitred: (kaasuvad temaga)

Proua Krooks: (meeleheitlikult, trööstides) Tuttukene, ära nuta nüüd - mingi abi peab ikka leiduma - eks ole, Ake Hakk ?

Ake Hakk: Abi ? Jah - võib olla - aga see käib üle minu mõistuse ! Ma ei tea !

Prääks: Kes siis veel teab, kui kooliõpetaja ka ei tea ?

Ka-Kaa: Kas on siis veel targemaid ?

Kõik: (vaikivad)

Ake Hakk: On - on ehk ?

Kõik: Kes ? Kus ?

Ake Hakk: Professor Uhui - !

Kõik: Professor Uhui ?

Ake Hakk: Tema ehk teab - aga tee tema juurde on pikk ja hädasootlik !

Ake Hakk: Kaugel, kaugel Pimedas mustas metsas - kus keegi enne ei ole käinud - ega oska minna !

Sass: Mina tean, kus Pime ja must mets asub - !

Erki: Me tuleme sealt piirilt - !

Proua Krooks: Kas teie siis julgete sinna minna ?

Sass: (hooga) Aga muidugi julgeme ! (teistele) Eks ole mehed, vennad ? Me lähme Pimedasse metsa ! Meie viime Tuttu Professor Uhui juurde !

Erki: Kohe nõus - ! Ja sina Põrra ?

Põrra: Võib olla - ee - kindlasti - vist !

Sass: No, näete ! Ja nüüd kiirelt teele !

Prääks: Ma ütlesin, et see Sass on tore poiss ! Julge kui lõvi !

Sass: (astub ette ja laulab)
Nüüd kõige julgem mees -
see astub ikka ees !

Erki: (samuti)
Ja Erki Herilane tema kannul -
metsas, maal ja pikal rännul !

Tuttu: (samuti)
Ja Tuttu musta näoga
ja musta, musta kätega
ja musta, musta jalaga - ooo -

Põrra: (samuti)
Ma Põrra-Põrra-Põrnikas
Ja tahapoole valvamas:
tee tagasi on lahti !

Sass, Erki, Tuttu ja Põrr: (koomilises marsis, laulavad koos)
Nüüd kõige julgem mees -
see astub ikka ees -

Ja meie kõik vahvalt tema kannul -
metsas, maal ja pikal rännul!

Me põlismetsa matkame
ja Musta metsa otsime -
ja natukene kardame - ooo -

Ja Põrra-Põrra Põrnikas
on tahapoole valvamas:

tee tagasi on lahti ! (vasakule ära)

Käo-tots: (kes eemal taga seisnud, tormab neile järele)

Kuk -kuu! Pap- paa ! Mina - kaa !

(haarab Põrra kuuesabast kinni, ära)

Kõik: (järgnevad lahkujatele, lehvitades järele)

Käo-mutt: (hüppab tagant põõsastest välja, naeru kihistades
ja teistele järele vaadates) Pap-paa ! Kuk-kuu !
Ha-ha-haaa ! (kaob jälle põõsastesse)

Krooksude koor: (kõik samuti mustade nägudega, ilmub veest,
laulavad murelikult, rätikutega silmi pühkides)

Oh, seda häda ja nuttu -

nuttu, nuttu, nuttu !

Mustaks muutun'd Tuttu -

Oh, seda häda ja nuttu !

Krook, krook, krook, krook, krook, krook -

krrrr - ooooook !

E e s r i i e

II P i l l

Tagapõhjal öisesse pimedusse kaduv põliskuuskede ja hiigelsõnajalgade mets.

Eespool, keskel igivana küsimusmärgina kasvanud oksaline männijändrik, mille üks haru kunagi murdunud.

Murdunud kändutüügas on nüüd Professor Uhuu kirjutuslauaks, mille ühel nurgal seisab kärbseseene-taoline laualamp ja teisel suur tindipott, milles pikk hane-sulg kirjutamiseks.

Keset kändu-lauda on suur ja paks tarkuseraamat.

Poolhämär öövalgus jätab tagapõhja pimedusse ja männijändrikust paistab vaid küsimusmärgi taoline varjukuju.

Mürakoll: (kõssis nagu mätas, magab põõsa ääres rohu sees)
Sass, Erki, Tuttu, Pörr ja Käo-tots: (tulevad marssides hane-reas, laulavad)

Nüüd kõige julgem mees -

see astub ikka kõige ees -

Ja meie kõik vahvalt tema kannul -

metsas, maal ja pikal rännul !

Me põlismetsas matkame

Ja Musta metsa otsime -

Ja natukene kardame - ooo -

Ja Pörra-Pörra Põrnikas

on tahapoole valvamas:

tee tagasi on lahti !

Käo-tots: Kuk-Kuu ! Mina kaa-a !

Sass: (kes kõige ees liikunud, konistab Mürakolli otsa, kes nagu roheline mätas eemale veereb) Aa - aa !

Mürakoll: (haledalt) Aa - aa - !

Kõik: (jäävad ehmunult seisma)

Erki: Mis see oli ?

Pörra: Kaja ?

Sass: Kaja ? (laulab) Aa - aa - !

Mürakoll: (endiselt) Aa - aa - !

Pörra: See on kurb kaja !

Mürakoll: (end püsti ajades) Mina ei ole kurb kaja -

Teised: (ehmunult) Mis ?

Mürakoll: Minu nimi on Mürakoll !

Tuttu: Mürakoll ?

Mürakoll: Jah! Mürakoll - aga kurb olen mina küll !

Tuttu: Aga miks ?

Mürakoll: (haledalt ulguma hakates) Sellepärast - ee -
sellepärast, et ma olen üksinda -

Sass: Miks sa siis sellepärast ulud - ?

Tuttu: Näe, mina olen mustaks määrdunud - aga ei ulu sugugi!

Mürakoll: Sina ei ole ju Mürakoll - Mürakoll tahab mürada -
- ja üksinda on igav mürada - (hakkab jälle heledalt
nutma)

Teised: (teda trööstides) Ära nüüd sellepärast nuta -
küll saad mürada ka -

Mürakoll: Ah, saab või - ? Tore, et tulite - siis hakkame
koos mürama ! (haarab Sassist kinni)

Sass: Mürama - mis sa õige mõtleä ?!

Mürakoll: (müksab Erkit) No, niisama - mürame natuke - !

Erki: Ära nüüd müksa - !

Mürakoll: (näpistab Põrrat, siis hüppab naerdes eemale)

Põrra: Kuule, ära näpista - suur elukas ise, ja niisuguseid
lollusi teed -

Mürakoll: (hüppab vallatult ringi ja laseb kukerpalle, jääb
lõpuks Käo-totsi ette seisma, rõõmsalt) He - hee !

Käo-tots: (samuti rõõmsalt) Kuk - kuu ! (hüppab Mürakolli
juurde kukerpalle lastes) Pap- paa mina kaa!

Mürakoll: (naeruga tema eest põgenedes) Kuk - kuu !

Käo-tots: Pap - paa! (jooksevad naeru lagistades ja hüpates
pimedasse metsa) Mina - kaa !

Erki: Nüüd leidis omale paraja sõbra !

Põrra: Mina sain papa-ametist lahti !

Sass: Tore! - Aga nüüd üks tõsine küsimus:

Põrra: Kus me oleme ?

Sass: Jah !

Tuttu: Ja kas see siin on Must mets ?

Erki: Või ei ole ?

Sass: Minu arvates - on küll !

Erki: Aga kus asub siis Professor Uhuu ?

Mürakoll ja Käo-tots: (tulevad paremalt lõbusalt lauldes ja koomilises tantsus)

Tule möllama,

tule mürama !

Tule mürakolli tantsima !

Tule möllama,

tule mürama!

Tule mürakolli tantsima!

kuk-kuu, kuk-kuu, kuk-kugu-kugu-kugu-kuu !

kuk-kuu, kuk-kuu, kuk-kugu-kugu-kugu-kuu !

(heidavad endid pikali maha, tehes seal veel tantsu liigutusi)

Mürakoll: (lõõtsutades) Nüüd puhkame natuke !

Käo-tots: (samuti) Ku-kuu! Mina - kaa -.

Sass: Kuule, Mürakoll, sina kolad siin Pimedas ja mustas metsas ringi ?

Mürakoll: Kuk-kuu! Seda küll!

Erki: Kas sa siis ei tea kus elab Professor Uhuu ?

Mürakoll: (end püsti ajades, KäoTots samuti) Professor Uhuu ?
Ah, Professor Uhuuu - ?

Põrra: Jah, just Professor Uhuu ?

Mürakoll: Professor Uhuuu - ei tea ! See tähendab - tean küll,
aga ei ütle !

Teised: Sooh! Mispärast siis ?

Mürakoll: Ütlen ainult sellele, kes minuga mürab - (sosistab
Käo-totsile kõrva, kes arusaadavalt noogutab)

Teised: Ütle meile kah!

Mürakoll: Ei ütle !

Tuttu: Pai, Mürakoll, ütle ikka!

(Korraga kostab vali tuulevihin ja -vilin, mis vahel vaibub ja siis uuesti ja lähemal kõiab)

Mürakoll: (heidab pikali maha, näidates teistele, et need samuti teeksid) Ruttu, maha sambla sisse peitu !

Teised: (heidavad end pikali, arusaamatuses) Mis, mis see tähendab ?

Mürakoll: See on jäine Öötuul - ta heidab oma jääpiike Pime-
dasse metsa - häda sellele, keda ta tabab -

Jäine Öötuul: (tuleb tuhinaga keerutades ja vilistades, kee-
rutab ümber maaslamajate, siis eemaldub tahapoole)

Sass: (pead tõstes) Ta on vist läinud ?

Jäine Öötuul: (keerutab jälle vihisedes nende poole)

Erki: Ei, ta luurab ringi !

Mürakoll: Ärge tõstke pead - kui ta teid tabab, siis ei saa
te enam ei kätt ega jalga liigutada - olete külmast
kanged - !

Jäine Öötuul: (keerutab lennul üle nende)

Tuttu: Milline õelus !

Mürakoll: Nüüd jääme samblasse magama! (teistele) Varsti
väsib ta ootamast ja väsib !

Erki: (püsti hüpates) Ta on läinud !

Jäine Öötuul: (tormab valju vihinaga tema juurde, kallale)

Erki: (karjatades) Ai, hull ! (viskub pikali maha)

Nüüd vilistab mu käe kangeks !

Mürakoll: (teistele) Teeme nagu magaksime - hakkame norskama,
siis ta läheb minema - ! (hakkab valjult norskama,
teised samuti)

Jäine Öötuul: (keerutab nende ümber ja kaob siis lõpuks vi-
hase vihinaga)

Põrra: Viimaks ometi läks - ?

Tuttu: Kuhu ta läks ? (tõuseb kartlikult püsti)

Mürakoll: Mustade varjude rägastikku - seal on ta kodu !
(kostab öökulli vali huige: uhuu !)

Erki: (viskub uuesti maha, hirmunult) Ta tuleb tagasi !

Mürakoll: (naeruga) Ei! See ei ole tema - see on Professor
Uhuu !

Teised: Professor Uhuu ?

Erki: (püsti tõustes) Kus, kus ta on ?

Mürakoll: Ta elab siinsamas Murdunud männi majakeses !

Sass: Ja seda sa ütled meile alles nüüd !

Mürakoll: Sellest poleks varem nagunii kasu olnud - Professor
Uhuu - tegi lõunauinakut !

Teised: Lõunauinakut - nüüd öösel ?

Mürakoll: Jah, tema lõunauinak lõpeb südaöösel - siis ta hakkab tööle !

Sass: Mis tööd ta teeb ?

Mürakoll: Mõtleb !

Teised: Mõtleb ?

Mürakoll: Jah! Ta teeb mõtlemise tööd !

(kostab jälle vali "uhuu" - Professor Uhuu kirjutuslaual süttib kärbseseenest laualambike, heites valguse laua taga istuvale Professor Uhuule ja ta suurtele sätendavatele mustaramidega prillidele)

Uhuu: (uurib pimedusse) Kellega sa kõneled seal, Mürakoll ?

Mürakoll: Need on - on - aga mina ei toonud neid siia - nad tulid ise -

Uhuu: Kes need on ?

Sass: Sass Sääsepirr -

Erki: Erki Herilane -

Tuttu: Tuttu Kuldjalg -

Põrra: Põrra-Põrra Põrnikas -

Uhuu: Soo-oh ! Nii palju rahvast - ?

Käo-tots: Kuk-kuu mina kaa !

Uhuu: Sina ka veel ?

Sass: Jah! Andestust, et meid nii palju on -

Uhuu: Hm -uuu !

Sass: See algas nõnda, et Tuttu, kes on meisterujuja kuldjalgadega -

Erki: Hüppas vette -

Põrra: Ja ujus -

Uhuu: Ujus ? Oi, joi, joi, joi, joi - uuuuu !

Tuttu: Ja kui ma veest välja tulin, olid minu jalad, käed ja nägu mustad -

Uhuu: Oi joi, joi, joi, joi ! Uuuuuu -

Tuttu: Ja siis ütles meie kooliõpetaja Hake -

Põrra: Kes on väga tark -

Sass: Ütles, et ta ei ole nii tark, et Professor Uhuu on sada korda targem -

Uhuu: Oi, joh, joh, joh, joh -juuu -juuu !

Põrra: Et Professor teeb Tuttu jalad jälle kuldseteks ja terveks ?

Uhuu: Oi, oi, oi, oi - uuuuu !

Sass: Oi, oi - raske juhus ?

Uhuu: Joi, joi - joh, juuu !

Tuttu: (haledalt) Kas siis mingit abi ei ole ?

Uhuu: Hm -uuuu ! (lööb laual oleva paksu raamatu lahti ja otsib sealt lehti pöörates) Must, must - - must värv, vesi - vedelik - - must mürk - joi, joi - juu mustad jalad - joi, joi ja valutavad - joiioioioi joi !

Ja ma ei saa enam kunagi ujuda - ?

Uhuu: Uuuuu - uujuu - juu - juuuu ! (pöörab jälle raamatu lehti, lauldes)

Siis vaatame siit raamatust -
mulk
muna
müra
must !

Teised: Jah must!

must
must
must
mudane ja must !

Uhuu: MürGINE ja must !

Teised: Jah! MürGINE ja must !

Uhuu: Kui vesi jões on must -
mürGINE ja must -

Siis kõigil see on selge -
et vesi pole selge - !

Teised: Vaid mürGINE ja must !

Uhuu: (raamatu lehti pöörates)
Me loeme jälle raamatust -
oi, oi, oi, joi joi juuuu -
seitsmenda neljapäeva kuuu

Teised: Uuuuuuu - uu

- Uhuu: Südaöösel - täiskuu
 joh, joh, juuuuuu !
 Nüüd kuule väike Tuttu -
 sa ujud jälle ruttu -
 kui hüppad hõbe-vette
 saad kuldsed jalad kätte !
- Kõik: (rõõmsalt tantsides ümber Tuttu)
 Nüüd kuule väike Tuttu -
 sa ujud jälle ruttu,
 kui hüppad hõbe-vette -
 saad kuldsed jalad kätte !
- Tuttu: Aga armas Professor Uhuu - ütle, kus see hõbe-vesi
 asub ?
- Uhuu: Hõbe-vesi asub Hõbeallikas - joh, joh !
- Sass: Kas see allikas on siis hõbedat täis ?
- Uhuu: Joi, joi - hõbedat - see on kristalliselge ja puhas -
 kõige puhtam vesi maailmas - helgib kui hõbe -
- Põrra: Tore - aga kus see hõbeallikas siis asub - ?
- Uhuu: Joh, joh - vaat see on esimene õige küsimus - kus
 asub Hõbeallikas - joh - juuu
 lähed sinna, kust tuleb tuul -
- Teised: Kust tuleb tuul ?
- Uhuu: Öine, jäine tuul - oi, oi -juuu !
- Mürakoll: (kartlikult) Öine, jäine tuul tuleb Mustade var-
 jude rägastikust -
- Uhuu: Joh, joh, joh juu !
- Teised: Oh, häda - me kardame -
- Põrra: Tee tagasi on lahti !
- Erki: Mis tagasi - ikka edasi !
- Sass: Erkil on õigus - edasi !
- Uhuu: (Tuttule) Ära unusta - kui hüppad hõbe-vette, saad
 kuldsed jalad kätte !
- Teised: Just - sellepärast edasi - Mustade varjude rägasti-
 ku poole !

Sass: (ees marssides, lauldes, teised tema järele)

Nüüd läige julgem mees -

see astub ikka ees -

Ja meie kõik vahvalt tema kannul -

metsas, maal ja pikal rännul !

Me Mustas metsas matkame

ja rägastikku otsime -

ja natukene kardame - oooo

Ja Põrra-Põrra Põrnikas

on tahapoole valvamas:

tee tagasi on lahti !

Mürkoll: (hoiab Käo-totsi käest kinni) Aga sina jääd siia ?

(Käo-totsiga tantsides) Tule möllama, tule mürama

tule mürakolli tantsima !

Käo-tots: (kätt lahti rebides, põgeneb tema eest) Ei, ei meil

ei ole aega - Tuttu mustad jalad peavad kuldseteks

saama - Hõbeallikas !

Mürakoll: (teda püüdes) Tule mürakolli tantsima !

Käo-tots: (teistele järele hüüdes, jooksupä) Kuk-kuu! Mina kaa!

Mürakoll: (temale õnnetult järele vaadates) Kuk-kuu ! Läks !

E e s r i i e

III P i l t

Lavapilt nagu II pildis, põliskuuskede ja sõnajalgade met-saga tagapõhjal. Ainult küsimusmärgina kasvanud männijändrik Prof. Uhuu kirjutuslauaga ja seal olevate asjadega on kadunud. Lavapilt on täielikus pimeduses. Mustad varjud (tantsijad) on asetatud murdunud ja kuivanud puude tüügastena esiplaanile terves lava ulatuses - ja on vaevalt märgatavad ähmases, mädanenud puu fosforkiirgavas, rohekas valguses.

Sass, Erki, Tuttu, Pörr ja Käo-tots: (tulevad endises hane-reas, üksteisest kinni hoides ja Sassi nagu ees lükates, tihti komistades ja rägastikus teed otsides, laulavad hirmust väriseval häälel)

Nüüd kõige julgem mees -
see astub ikka ees -

Ja meie kõik vahvalt tema kannul -
metsas, maal ja pikal rännul!

Me rägastikus eksime
ja allikat me otsime -
ja kaunis palju kardame - ooo -

Ja Pörra-Pörrq Pörnikas
on tahapoole valvamas:
tee tagasi on lahti!

Käo-tots: Kuk-kuu mina kaa !

Teised: (kätt tema suule pannes) Kuku-kuss ! Tasa !

Käo-tots: Miks ?

Sass: (poolsosinal) Sellepärast, et oleme nüüd Mustade varjude rägastikus!

Erki: (samuti) Ja siin elab Jäine Öötuul -

Tuttu: Ja loodame, et ta magab praegu - ?

Pörra: Kindlasti - vist - ?

Käo-tots: (sosinal) Kuk-kuu !

Erki: Nüüd aga edasi! (Sassi ette lükates) Ja kõige julgem mees - läheb ikka kõige ees ! (hakkavad liikuma)
(Põrkavad aga samas rägastikust üles kerkinud Juss Jaaniussiga, kes kummalist mütsi peas kannab, kokku)

Kõik: (langevad ehmatuses istukile maha, üksteise järele reas, väljaarvatud Sass, kes kõrvale hüpanud ja siis istukile langenud. Kõik vaikivad hirmust värisedes)

Sass: (roomab rea lõppu Käo-totsi juurde, poolsosinal)
Ke- kes see on ? (Käo-totsi katsudes)

Käo-tots: (samuti poolsosinal) Kuk-kuu !

Sass: (endiselt, kõiki katsudes ja ridamööda tagasi roomates)

Põrra: Põrr-põrr - põrr !

Tuttu: (samuti) Tut-tu !

Erki: (samuti) Erki!

Juss Jaaniuss: (samuti) Mina !

Sass: Ja mina !

Põrra: Sa ütlesid kaks korda mi-na !?

Juss: Ei !

Sass: Ei !

Põrra: Ja ei - ei ! Meid on ju kokku viis - ?

Sass: Just viis ! (algab uuesti Käo-totsiga, lugedes järjest) üks, kaks, kolm, neli - viis (iseennast tähendades) vii - ku-kuus !

Kõik: (kohkunult) Ku-kuus ?

Sass: (loeb uuesti alates Käo-totsiga, kõik loevad valjult kaasa) üks, kaks, kolm, neli ja viis -

Juss: Ja mina ?

Sass: Ei mina ?

Kõik: Mina ?

Juss: Mi- na ! (hüppab püsti) Mina Jah !

Teised: (teised samuti püsti, haaravad Jussi kinni) Sina ?

Sass: Kes sina oled ?

Tuttu: Jäine Öötuul ?

Juss: Oh, ei ! (kartlikult) Tasa ainult ! Jäine Öötuul magab - aga ta võib üles ärgata - ja siis - - .

Erki: Aga kes siis sina oled ?

Juss: Ainult Juss !

Teised: Juss ?

Juss: Jah, Juss Jaaniuss !

Põrra: Jaaniuss - ja käid pimedas ilma tuleta ?

- Juss: Ei ! Sugugi mitte! Ma tulin ilusasti oma laternaga
rägastiku--teed - siis aga tormas Jäine Öötuul minu
kallale - ! Oi, ta oli vihane !
- Teised: Seda me kuulsime juba Pimedas metsas.
- Juss: Ta puhus mu tule ja kiskus mul laterna käest - ja
lõpuks lõi mind mättasse maha - uimaseks !
- Teised: Oooo !
- Juss: Ja nüüd ma otsin oma laternat ja tuld - siin kuski
peab see olema - ?
- Erki: Tuli ?
- Pörr: Latern ! Sa kuulsid, et Öötuul puhus tule ära!
- Erki: Puhus ära - ! Aga kuhugi peab ju tuli kah minema,
kui ta ära puhud - ?
- Pörra: Rumal jutt - tuli kaob lihtsalt -
- Erki: Aga latern kadus kah ?
- Tuttu: (leiab laterna) Latern on siin !
- Juss: (rõõmsalt) Jaah! Minu hea, vana, väike - tore latern!
- Erki: (Pörrale) Rumal jutt - ! Näed latern on siin - siis
peab tuli kah siin kuskil olema - küll ma ta leian -
(otsib ringi)
- Juss: Antke latern siia (võtab laterna) Ja tuli on mul siin!
- Erki: Sa leidsid tule üles ?
- Juss: Mul on tuli taskus -
- Teised: Oi !
- Juss: (võtab tuleraua taskust) See tuleraud siin - kui se-
da löön - hüppab tuli siit laternasse -
- Erki: See on ju nõidus -
- Juss: Ei, see on tulesäde - see paneb laterna põlema -
(lööb rauast tuld ja süütab laterna, samal ajal süt-
tib valgus ka tema mütsis)
- Erki: (imestunult) Ja ilma tuletikkudeta - ?
- Juss: (tõstab laterna üles, muutub valgemaks, Mustad varjud
(tantsijad) on pööranud heledavöödilised seljad nende
poole) Ja-ah! Teine pilt kohe!
- Erki: (teistele) Kaval poiss, see Juss - tal on tulelöömise
raud!

- Juss: Ma tänan teid südamest, et leidsite minu laterna -
(laternaga teisi valgustades) Aga tore oleks teada,
kes te niisugused olote, kes te siin pimedas Öötuule
pesas Mustade varjude rägastikus julgete matkata ?
- Sass: Mina olen Sass Sääsepirin - selle kartmatu kamba
esimene mees !
- Erki: Ja mina Erki Herilane -
- Tuttu: Tuttu Kuldjalg - ja tema on Põrra -
- Põrra: Põrra-Põrra Põrnikas
- Käo-tots: (tõmbab hinge, et hüüda - teised hüppavad tema
juurde, käsi ta suule pannes)
- Teised: Tema on -
- Käo-tots: (sosinal) Kula-kuu !
- Sass: (Jussile) Praegu otsime Hõbeallikat -
- Tuttu: Sest minu jalad on mustad kui pigi -
- Erki: Ja ainult Hõbeallika vesi teeb need jälle kuldseteks -
- ütles Professor Uhua -
- Juss: Tean - tean - aga - Hõbeallikat valvab vana, kaval
Näkk ja vetepiigad - ja ainult nendad teavad salasõna -
- Teised: Salasõna - ?
- Juss: Jah! Ainult see salasõna avab Hõbeallika -
- Sass: Aga, kus need näkid asuvad -
- Juss: Ma näitan teile teed - nüüd on mul ju jälle tuli -
aga tasa, hilju -
- Tuttu: Mina kardan -
- Põrra: Mõtlen ainult oma mustade jalgade peale -
- Juss: Just! Lähne nüüd - ! (asub laternaga ette, laulavad
poolvaljult)
Nüüd valgusega mees -
see astub kõige ees -
Ja meie julgelt tema kannul
Musta rägastiku rännul -
Me näkineide otsime
ja allikale matkame
ja natukene kardame - ooo -

Ja Põrra-Põrra Põrnikas
on tahapoole valvamas:
tee tagasi on lahti !

Käotots: (valjult) Kuk-kuu! Mina kaa !

(kostab vali ja läbilõikav Öötuule vihin ja vilin)

Juss: (kohkunult laternaga vehkides) Oo - välk ja vihma-
valang! Nüüd karjusid sa Öötuule magamast üles !

Öötuul: (kauguses) Kes kutsub mind - see kahetsegu ! (kostab
jälle valjult vihinat)

Juss: (tuli laternas ja mütsis hakkab vilkuma. Hädaliselt)
Tuli! Mu laternas ! (laternat maha pannes, kummardub
selle üle, püüdes seda tuule eest kaitsta) Kui see
hull mu laterna ära puhub - siis külmume siin kõik
jääpulkadeks !

(On jälle pimedaks muutunud. Mustad varjud on hele-
dad küljed tahapoole pööranud)

Teised: (on samuti tuld kaitstes üle laterna kummardunud)
Hoidke tuld ! Hoidke tuld !

Öötuul: (tormab naeru kihistades tuuletantsus Mustade varju-
de rägastikku ja terve rägastik kõigub, liigub ja
pöörleb vihases tuuletantsus kaasa).

E e s r i i e

IV P i l t

Tagapõhjal on hämarusse kaduv põliste kuuskede ja hiigelsõnajalgade mets, sellest eespool, keskel, on kõrge sammeldunud kahe kühmuga kaljurahn - Kaamelikalju, milline salasõna mõjul keskelst lõhenedes poolitub, avades oma taga asuva katlataolise väikese metsajärve koos maasügavusest väljavuliseva ja hõbedaselt sätendava Hõbeallika.

Tuuletantsu ja tormimuusika kestab tükk aega pildi alguses, siis vaibub aeglaselt ja kaob lõpuks - minnes üle mahedale veesulinale, mille sisse kostab nagu hõbedaste kristallidena kõlavate veepiiskade helin. Eesriide avanedes kaob ka see - ja pilt avaneb kuuvalguses sätendavale metsalagendikule.

Näkid istuvad Kaamelikalju jalal suures ringis, Vana Näkk nende keskel, nuttes haledalt ja suure roheline jõenupu-lehega silmi pühkides.

Näkid: (ümisevad kooris, mitu korda korrates) Silin, sulin, helin, tilin, mulin, vulin (kätega veevoolu matkides)
ssss -s vuuuuuu - u !

Vana Näkk: (endiselt) Ei aita, tütrekesed! Ei aita! Oh, oh, oh - seda õnnetust ! - oh, oh, oh - et ei tule meelde - mitte ei tule meelde ! Silin, sulin - vuuu - uh!

I Näkk: Kas salasõna ei olnud - kuu ?

II Näkk: Luu ?

III Näkk: Puu ?

IV Näkk: Suu ?

V Näkk: Truu ?

Vana Näkk: Kuu, luu, puu, suu, truu -

ei, ei, ei, see - oli mingi muu !

Näkid: (kooris) Ei, salasõna oli mingi muu - !

Vana Näkk: Aga mis ? Juba seitse aastat olen meelde tuletanud - ei ole enam sõnu maailmas, milliseid ma ei oleks lausunud - aga salasõna ei ole nende hulgas! Oh häda - oh õnnetust !

Näkid: (endiselt) Oh, häda - oh, õnnetust !

Vana Näkk: Seitse aastat on täiskuud ja keskööd üksteise järele möödunud - ja meie ei ole Hõbeallikale pääsenud ! Ei ole salasõna - ei avane tee Hõbeallikale !

Näkid: Ei ole salasõna - ei avane tee Hõbeallikale !

Vana Näkk: Oh, oh, oh -! Ma kardan, et olen isegi ujumise unustanud - ja samblasse kinni kasvanud, kui vana kännuseen ! Oh, oh, oh - !

Juss: (tuleb laternaga ees, teised hanereas tema järel, sosinal lauldes)

Kõik Näkid: (muutuvad äkki liikumatuteks, sammeldunud kivi-
rahnudeks)

Juss: (märkab kaamelikaljut) Tsst! Suss ja soo udu -
see on see koht!

Teised: Hõbeallikas ?

Juss: Kaamelikalju ! Aga ärge nimetage allika nime valjult -
näkid võivad läheduses olla !

Teised: Näkid ?

Juss: Näkid jah - need on kavalad tädikased ! Ei, tervisele on parem, kui nüüd jalga lasen - !

Teised: (teda takistades) Oota - nüüd !

Juss: Ei minutiraasugi !

Tuttu: Juss !

Juss: Kui näkid seda teada saavad, et mina teid siia tõin -
- siis on surm ja seenepiirakas! Võtavad minu kinni ja topivad peadpidi Kaamelikalju alla kuristikku !

Teised: Juss - aita meid nüüd !

Juss: (hädaliselt) Aita, aita - ma pean kohe kaduma
(minema kiirustades) - aga seda pidage meeles -
nad proovivad teid - ja targad langevad lõksu, aga lollid pääsevad põgenema !

Teised: Targad langevad lõksu - lollid pääsevad minema ?

Juss: Ja nüüd: head aega, head päeva ja head ööd !
(joostes laternaga ära)

Teised: Juss, Juss - ära ole argpüks !

Põrra: Ta läks -

Sass: Targad langevad lõksu -

Teised: Nõnda ta ütles -

- Sass: Siis ei tohi meie targad olla - pidage meeles !
- Teised: Jah! Olme pururumalad ja lollid !
- Tuttu: Mis me aga siis teeme ?
- Erki: Hiilime kalju poole -
- Sass: Targad hiilivad - lollid lähevad lauluga -
- Teised: Just! (hakkavad kõik "lallama" ja jalgu tranpides kalju poole marssima)
- Põrra: (kõige lõpus, jorutades) Ja kõige lollim mees - see läheb kõige ees ...
- Näkid: (tõusevad, muutudes elavateks, astuvad neile takistavalt ette)
- Vana Näkk: Pidage, pidage sõbrakesed - kuhu nüüd nii suure kiiruga - !
- Sass: Ikka jalutama, tädikeseid - kuuvalgel jalutama - !
- Vana Näkk: Kuuvalgel ja keskööl ?
- Sass: Jah!
- Erki: Kas sa ei tea, et kuuvalgel ja keskööl kasvavad pikad kõrvad ?
- Vana Näkk: Pikad kõrvad ?
- Erki: Jah, igaüks saab uued ilusad pikad kõrvad ?
- Põrra: (kätega näidates) Nõnda pikad -
- Erki: (samuti) Ei hoopis nõnda pikad -
- Põrra: (samuti) Eii - hoopis nõnda pikad !
- Vana Näkk: (on oma kõrvu katsunud) Jeee- h ! (Näkkidele)
Need ajavad päris imelikku juttu ?
- Näkid: Nad ei ole targad - kohe näha !
- Vana Näkk: Seda me veel vaatame !
- Näkid: Kui lollid, siis laseme neil joosta - ?
- Vana Näkk: Aga kui on targad ja otsivad Hõbeallikat ?
- Näkid: Siis Kaamelikaljult alla - uputame nad kuristikku !
- Vana Näkk: Aga kui on nii targad, et teavad salasõna -
- Näkid: Ooooo - salasõna ?
- Vana Näkk: Jaah! Me proovime nende tarkust - proovime ja vaatame - (teiste poole kavalalt) Proovime ja vaatame ... he-heee !
- Erki: Proovime ja vaatame - proovige nii palju kui soovite -
- Vana Näkk: Sina triibuline pajats pea suu !

Erki: Pai Ats ? Minu nimi on Erki !

Vana Näkk: Erki jah - he-heee ! Vaatame kui targad need Erkid on ?! Mõista, mõista - mis see on: seest siiru-viiruline - pealt kullakarvaline ?

Näkid: (kooris) Mõista, mõista - mis see on: seest siiru-viiruline - pealt kullakarvaline ?

Põrra: (rõõmsalt) See on ju sii -

Sass: (kätt tema suule vajutades) Tsst! (valjult V. Näkile) Jaa - sii - see on ju- jalgpall -

Erki: Jalgpall just - siiruviiru ümmargune ?

Vana Näkk: Jalgpall ? (kavalalt) Eh - ei !

Tuttu: See on kapsas !

Erki: Kapsas jah, karvane ja kollane ?

Sass: Ja seest kribu-krabuline ? Ah ?

Vana Näkk: (endiselt) Eh - ei !

Näkid: (sosinal) Need on ju päris kapsapead - pururumalad kõik - !

Vana Näkk: (kavalalt Näkkidele) Eh-ei ! Liiga hästi oskavad - valesti ütelda - Teisi uurides) Hmmm -mm ?

Sass: Kas tädikased ei ole meiega rahul ? Mis seal teha !

Põrra: Meie oleme nii lollid, et kole kohe ! Päris õigus !

Erki: Jah, kindel ! Meie ei tea mis on: seest siiru-viiruline, pealt kullakarvaline, ise nagu sibul ! (ehmunult kätt suule pannes) Eee - iii !

Vana Näkk: (võidurõõmsalt) Sibul ! Te kuulsite - nad ütlesid - sibul !

Näkid: Nad ütlesid - sibul !

Vana Näkk: Nad on targad - ja targad langevad lõksu - ! (haarab mantlilt pika hõbedase vöö - mida keerutades keerleb teiste ümber)

Näkid: (samuti hõbedasi vöösid võttes ja neid keerutades tormavad teiste kallale) Targad langevad lõksu !

Teised: Appi! Appi! (püüavad ehmunult laiali põgeneda, Käotots komistab ja kukub, ronib siis käpuli märkamatuult lähema põõsa taha peitu)

Vana Näkk: (teiste ümber keksides) Kuristikku sügavasse, põhjatusse, pimedasse ! (oma vööd nende ümber mässides)

Näkid: (samuti) Kaamelikaljult alla: kuristikku sügavasse -

põhjatusse, pimedasse !

Vana Näkk: (kurjalt) Sinna lähevad kõik - kes otsivad Hõbeallikat, et selle kristalliselget vett rikkuda ja hävitada!

Näkid: (samuti, endiselt) Kuristikku sügavasse, põhjatusse pimedasse !

Teised: (on põlvili langenud) Armu, armu - vee ja kristalli ja hõbeda valitsejad !

Näkid: Kaamelikaljult alla! (hakkavad neid vöödega püsti vedama kalju poole)

Teised: Appi head vaimud, appi ! Meie ei tule vett hävitama - teame ainult, et ...

Vana Näkk: (Näkkidele) Pidage ! (teistele) Teie teate - ainult - (kavalalt) mida te teate ? Salasõna ?

Näkid: (Sosinal) Sa-la-sõ-na ?

Teised: (raputavad arusaamatuses pead)

Vana Näkk: (endiselt meelitavalt) Kui ütlete minule - salasõna - siis ...

Teised: Siis ?

Vana Näkk: Siis ei lähe - sõit Kaamelikaljult alla ...

Sass: (hädaliselt) Meie ei tea salasõna - !

Erki: Me oleme nõnda rumalad - !

Põrra: Purulollid oleme - !

Vana Näkk: Ah-aaa ! Nii, et mõtlete rumalad edasi olla - !
(vihaselt) Olete rumalad või targad - aga Kaamelikaljult lendate alla - ja kohe, kuulete - kohe !
(hakkab neid vööpidi kalju poole vedama) (Näkkidele) Lähme !

Käo-tots: (on end põõsa tagant üles ajanud ja vaatab arusaamatuses ringi, siis teisi märgates, hüüab läbilõikavalt) Kuk-kuu ! Mina kaa !

(Kostab äkiline mürin ja kohin. Hiigel Kaamelikalju pooldub ja avab nähtavale Hõbeallika, mis tagaplaanil kaljusüdamest hõbepaeltena alla väikesesse metsajärve katlasse vuliseb)

Vana Näkk: (hõrsalt, üllatatuna) Kes hüüdis - kes hüüdis
salasõna ? See oli tarkus - ?

Erki: Ei rumalus !

Põrra: Lollus ?

Sass: Ei - see oli teadmatus !

Vana Näkk: Teadmatus ?

Sass: Just! Nõnda hüüab Käo-tots iga päev - iga tund!
Kuk-kuu ! Mina kaa !

Vana Näkk: (Käo-totsi juurde astudes) Sina - Sina teadsid -

Käo-tots: Kuk-kuu !

Vana Näkk: Mina kaa ! Nüüd tean mina ka - salasõna !

Näkid: (on oma hõbedased vööd teiste ümbert lahti tõmmanud
ja hõljuvad nüüd võid keerutades Hõbeallika ümber,
kooris)

Ta purskab maasüdamest üles -

Kihinal keeb nüüd kalju süles -

Võluvete voogudel -

Hõbehiilgaval helgil

H õ b e a l l i k a s - !

Vana Näkk: (õnnelikult ringi keksides ja ujumisliigutusi
tehes) Mu Hõbeallikas - kuk-kuu - ! Hõbeallikas !

(teiste poole pöördudes) Kes aga olete teie ?

Kes te teesklete rumalaid -

aga olete targad ?

Enne olete nõus Kaamelikaljult kuristikku hüppama,
kui avaldate Hõbeallika salasõna - ?

(mõttlikult) Või olete tõesti päris lollid ?

Aga mida otsite te siis siit ?

Sass: Ei tüli ega pahandust -

Erki: Ega kavatse me rikkuda Hõbeallika vett -

Tuttu: See olen vaid mina - kes kõiges on süüdi - Tuttu !

Näkid: Tuttu ?

Tuttu: (kurvalt) Jah, Tuttu - musta näoga - need teised,
siin - on minu truud sõbrad !

Sass: (lauldes) Sass, kõige julgem nees -
ja astub ikka ees -

Erki: Ja Erki Herilane tema kannul
metsas, maal ja pikal rännul -

- Tuttu: Ja Tuttu musta näoga
ja musta, musta kätega -
ja musta, musta jalaga - ooo -
- Põrra: Ma Põrra-Põrra Põrnikas -
ja tahapoole valvmas:
tee tagasi on lahti !
- Käo-tots: Kuk-kuu! Mina kaa !
- Tuttu: Minul olid kord kuldsed jalad -
- Sass: Kõige kaunimad ja kiiremad jalad maailmas -
- Erki: Ta nimi on Tuttu Kuldjalg - meisterujuja !
- Näkid: Tuttu Kuldjalg - meisterujuja ?
- Tuttu: Aga siis korraga oli Tibulaprääksu küla vesi - must
kui pigi - ja minu jalad, ja - (puhkeb nutma) ja ma
ei saa enam kunagi ujuda -
- Näkid: (pühivad silmi) Tuttu, Tuttu -
- Sass: Aga Professor Uhuu ütles: Kui hüppad hõbevette -
saad kuldsed jalad kätte !
- Vana Näkk: Miks sa seda kohe ei ütelnud - et Professor Uhuu
sind siia juhatas - ? Jah! Professor Uhuul on õigus:
Kui hüppad hõbevette - saad kuldsed jalad kätte !
- Näkid: Tule Tuttu ! (haaravad Tuttul kätest ja keerutavad
temaga Hõbeallika kaldale ja seavad ta kaldale vette
hüppeks valmis)
- Kõik: (hingavad kolm korda kuuldavalt) Nüüd !
- Tuttu: (sukeldub kerge sulpsatusega ja kaob. Algab siller-
dav ja sulisev veevulin ja muusika)
- Kõik: (uurivad põnevalt järvepinda) Kuhu ta jäi ?
- Erki: Teda ei ole näha ?
- Sass: Ta kadus - !
- Põrra: Äkki ta vajus põhja - ? (tornab kaldale) Kuulete,
ta vajus põhja ! (tahab vette hüpata)
- Sass ja Erki: (teda takistades) Pea kinni hullumeelne -
- sina ei oska ju üldse ujuda - ?
- Põrra: Aga Tuttu - ?
- Sass: Tuttu on meisterujuja -
- Kõik: (eemale näidates) Seal ta on - Tuttu, meisterujuja !

Kõik: (lauldes)

Üks ja vauh ja jalad -

üks ja vauh ja jalad!

Tuttu vauh ja jalad vauh -

ja vauh ja vauh ja vauh !

Ja jalad vauh ja Tuttu vauh -

ja vauh ja vauh ja vauh !

Ja jalad vauh ja Tuttu vauh -

ja vauh ja vauh ja vauh !

Tuttu: (läheneb kergelt ja rõõmsalt ujudes kaldale)

Kõik: (plaksutavad hooga) Tuttu vauh ja jalad vauh ja vauh ja vauh ja vauh !

Tuttu: (tõuseb näkkide abil veest ja astub kaldale. Must värv ta näolt, käte ja jalgadelt on kadunud ja ta jalad hiilgavad veel kaunimalt ja kuldselt kui enne)

Kõik: (imetluse ja rõõmuga) Ja tõesti - see on Tuttu Kuldjalg - meisterujuja !

Näkid: (keerutavad Tuttuga kerges tantsus keskele)

Sass: Seda peab kogu Tibulaprääksu küla teada saama - kuullete: meie meisterujuja on jälle stardivalmis - -
Tuttu Kuldjalg saab veel maailmameistriks !

Käo-tots: (rõõmsalt) Kuk-kuu ! Mina kaa !

Kõik: (keerutavad rõõmsas tantsus ümber Tuttu)

Krooksude koor: (ilmub nüüd Hõbeallika kaldale, nüüd puhaste nägude ja kätega, laulavad)

Ei keegi uju nii ruttu -

ruttu, ruttu, ruttu !

Kui meie väike Tuttu -

Ei keegi uju nii ruttu !

Krook, krook, krook, krook, krook, krook -

krrr - rrrook !

E e s r i i e

(lõpp)